

In de ban van het beeld – door Michel COENE

Walter G. REDEL uit Assenede (1934 – 2022)

Wielierheld – acteur – fotograaf – cineast – alpinist - reiziger - levensgenieter

Walter (°Gent op 05/07/1934), enige zoon van Philemon R. en Martha Helderweirt, groeide op in de Achterstraat te Ertvelde in de directe nabijheid van het winkeltje en de latere Zaal Chérie van Eduard Van De Walle, alias Eddy Wally. Zelf hield zijn moeder een herberg open. Vader Philemon was voor de oorlog beroepsrenner 'coureur zonder contract', vooral pistesprinter die reed 'voor een prijzenpot'. Tweemaal werd hij vice-kampioen (snelheid) van België, achter P. Scherens...tot een zware val op de wielerbahn te Tollembeek zijn opgang brutaal remde. Hij stopte met wielrennen rond de geboorte van Walter.

Toen vader Philemon R. in de dertiger jaren hoorde dat in Assenede garagist August Baetslé zijn fietsenhandel stopzette omwille van zijn toenemend werk in de autobranche, nam hij deze fietsenhandel over. In 1942 breidde Philemon Redel zijn fietsenhandel nog verder uit na aankoop van het huidige familiepand aan de Vetterij (Molenstraat) met eigen garage om de hoek in de Brouwershofstraat. Vader Philemon, intussen een dorpsfiguur geworden, overleed in 1961.

De oorlogsomstandigheden in Assenede staan nog in het geheugen gegrift bij Walter. Samen met zijn buurjongen Firmin Christiaen van het Meuleken, die later ook in één van zijn films zou optreden, kan hij over deze periode levendige herinneringen ophalen. Zijn lager onderwijs in Assenede sloot hij af op zijn 10e en vervolgde bij de Broeders van Liefde in Zelzate, waar hij de technische leergangen en later de zondagsschool liep te Eeklo.

Scouts op kamp te Yvoir – Walter links als groepsleider

Bijna heroïsch was de scoutsgroep in Assenede, tijdens de oorlogsjaren opgericht. Hij sloot er zich bij aan en ging op kamp in 1947 naar Yvoir onder leiding van Willy Van Hijfte. Leeftijdsgenoten waren o.a. Paul Van Overbeke, Armand Schauwvlieghe én Pim (André) De Rudder. (Zie archieffilm door Luc Cruyl).

PERIODE ALS WIELRENNER – ‘Zo de ouden zongen, zo piepen de jongen!’

Jawel, hij zou in de voetsporen van vader lopen en rijden. Na zijn scholing leerde hij de stel van mecaniciens bij Henri Verstraete uit Gent (een snelheidspiloot met motor 500cc.). Walter had zich bij de Broeders in Zelzate al laten opmerken met zijn atletische kwaliteiten. Zo liet hij zich enkele jaren aansluiten bij A.S. Rieme. Toch schakelde hij in 1950 (16 jaar) onder invloed van zijn vader over naar de wielrennerij als Nieuweling. Het eerste seizoen nam hij al deel aan 33 wedstrijden. In 1952 werd hij bij de nieuwelingen vice-kampioen op het Belgisch kampioenschap achter de ongenaakbare R. Lagast. Terecht trots toont hij de vele krantenknipsels en sportfoto's van zijn successen.

Pisterenners Gent – links Fred De Bruyne

Kermiskoers te Kruibeke

Walter gaat er prat op dat hij in 1952 op 18jarige leeftijd in het gezelschap van dorpsgenoot en verzorger Edmond Lambrecht, met de trein naar Parijs op avontuur trok voor een wedstrijd in de velodroom met Franse piste-liefhebbers. ‘Zo’n tocht was niet zo evident voor die tijd!’ Maar uitdagingen trokken hem al altijd aan. Voor de eerste keer reed Walter achter Derny...uiteindelijk werd hij derde. Hiervoor moest hij voor zijn fiets een achterwiel en groter tandwiel zien te pakken krijgen...en dat fikste hij daar! Ook het Gentse Kuipke liet hem niet onberoerd. Daar liet hij zich wat later opmerken als pistier o.a. bij kenner Oscar Daemers. Zesmaal presenteerde hij zich op die Gentse wielersbaan als Nieuweling en eindigde telkens bij de eerste drie in het voorspel van de Gentse Zesdaagse. Daarbovenop werd hij in de zomer van 1955 door de Belgische Wielrijdersbond geselecteerd om deel te nemen aan twee landenwedstrijden Duitsland-België te Frankfurt en te

Darmstadt. Na nog tal van uitdagingen en successen hing hij in 1955 zijn fiets aan de wilgen...en zette hij met zijn vader alles in op de fietsen- en motorhandel 'REDEL SPORT'. Al dienden zich nieuwe uitdagingen aan...

(Foto door J. Crucke)

VAN DE FOTOGRAFIE NAAR DE FILM

Op zijn 9e had hij bij wijze van experiment met een metalen koekendoos een zelfgemaakte 'peephole'-camera (camera obscura) ineen geknutseld en afdrucken gemaakt met 9x15 fotogevoelig papier. Zijn buurman en schrijnwerker Phil. Hillaert uit het Meuleken voorzag hem later van een houten kistje... 'van toen af aan was ik door de fotomicrobe gebeten!' Deze experimenten werden nog indirect aangewakkerd door Meester Achiël Van Poecke, schoolhoofd van de gemeentelijke jongensschool, zelf fotograaf/cineast. Vader Philemon was een Cruyl-fan en zo kwam ook de avondlijke filmvertoning door Van Poecke tijdens het Openluchtbal 1937 geregeld ter sprake.

De oorlogsjaren waren achter de rug en zo is Walter op zijn 12e ooit alleen met de trein een drietal weken op vakantie vertrokken bij zijn uitgeweken oom Victor Seels in Noord-Frankrijk, die in Sempigny nabij Noyon (dép. L'Oise) een landbouwbedrijf had. In die regio kwam hij ook in contact met de onderwijzer Oктаaf Verstraeten, die later ook in de gemeentelijke jongensschool (1947-1961) zou lesgeven en in 1961 benoemd werd tot directeur van de pas opgerichte rijksschool in Assenede. Deze Verstraeten was een gedegen fotograaf met Leicina-apparatuur en hij inspireerde Walter wel terdege.

Panorama Assenededorp vanop Silo - O. Verstraeten

Schrijver dezes heeft O. Verstraeten persoonlijk als onderwijzer gekend in het lager onderwijs en maakte kennis met de vernieuwende en creatieve kijk van deze man op de wereld via zijn diareksen en reisverhalen.

Walters ambities stegen nog toen hij van zijn vader een Kodak 9x6 cadeau kreeg. Niet veel later schafte hij zichzelf een 35mm Kodak Retina 3S aan met Schneiderlens. Zo bouwde hij ook zijn fotoarchief op.

Zijn huwelijk met **Livina L. JODTS** volgde in 1958, het Expo-jaar. Ooit dachten beiden eraan te emigreren maar de honger naar autonomie in onze kolonie Belgisch-Congo deed de politieke onrust daar toenemen en een tijdbom tikte... het werd hem afgeraden. In Assenede waren er in de jaren '50 ruim een 7tal fietsherstellers...concurrentie dus! Dit deed Walter uitkijken naar andere commerciële uitwegen. Motorfietsen misschien?

N.a.v. de geboorte van dochter Fanny in 1961, raakte Walter vertrouwd met een ander medium 'de smalfilm'. Familieherinneringen werden ingeblikt in zwart-wit met een Sankyo-camera dubbel 8 met 3 lenzen, die hij tweedehands kocht van huisarts Dr. Robert Van Hoecke. Deze leerde Walter ook hoe filmpellicule te knippen en te lassen. Het filmen was slechts een eerste stap...de projectie kwam achteraf en toonde pas de echte magie!

Formaat dubbel 8 film en filmcamera Sankyo

Het jaar daarop, in 1962 schafte hij zich een voortreffelijke Bolex Paillard-camera aan, zeker ook onder impuls van Michel Proot en Achiël Van Poecke uit Assenede. Die waren ook in een Eeklose cineclub aangesloten. Deze Bolex-camera was een buitenbeentje; een 16mm camera omgevormd tot dubbel 8. Zijn films wonnen aan scherpte en brillance. In een sfeer van camaraderie werden zelfs gezamenlijke filmplannen gesmeed. Oprichting van een Filmclub in Assenede (FIDIAS) zou dan ook niet op zich laten wachten. Ook de kortfilms met Michel Proot volgden, waarin Walter meermaals acteerde zoals in 1962 in de hoofdrol van de kortfilm 'Kobus de zwerver' (in zwart én kleur uitgebracht). Let wel: smalfilmen in die jaren was heus wat complexer dan nu; leren werken en inschatten van lichtintensiteit met de lichtmeter/ binnenskamers filmen met overspanningslampen/ enkel stabiele beelden mogelijk met statief/ het blindelings verwisselen van filmspoel bij dubbel 8 bij middel van de zwarte zak (2 x 3 min film).

ZIJN FILMREPORTAGES

Een film over JUDO in de zaal van café Peet Den Hoed, Kloosterstraat te Assenede (waarvan Georges Van De Voorde promotor was) werd zijn eerste niet-familiereportage. Het was de aanzet tot een hele rits reportages over het sportieve en culturele leven in Assenede: motorcross (1961), de huldestoet voor de eeuweling F. Pauwels (1962), de brandweer, het Assenedse carnaval. Zo was er ook de ATB (Arbeids- Toeristen Bond) Assenede, waar Albert De Rijcke naar voor trad als promotor voor de socialistische tegenhanger van Vakantiegenoegens (ACW) en nog vele sportieve evenementen zoals wielervedstrijden, voetbal FC Assenede, ponywedstrijden. De stomme films werden vertoond met een projectiesysteem waarbij de geluidsband via een toonkoppelaar de projector bijstuurde.

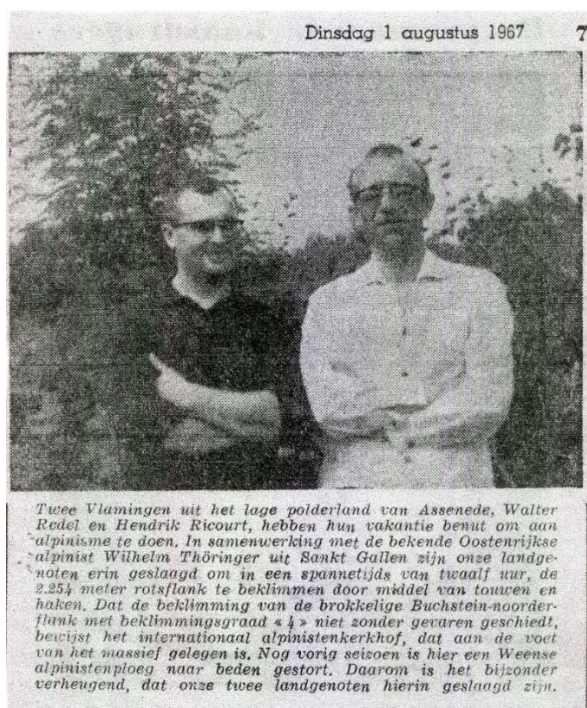
In 1963 kwam er een HONDA-vestiging in Aalst en werd er een verkoopwedstrijd gehouden voor dealers van bromfietsen in de Benelux. Redel won een reis als prijs! In het Olympische jaar 1964 vloog hij naar het land van de rijzende zon '**JAPAN**' met een tussenlanding naar Alaska en met KLM al over de poolcirkel. Veertien dagen verbleef hij er met een veertigtal collega's in prestigieuze hotels, gelagzalen en theaters in Tokio, Osaka, Kyoto en Nagoya, bezocht er de Fujiberg en maakte er kennis met 'Shinkansen', 's werelds eerste hogesnelheidstrein.

Walter in gezelschap van Geisha's en aan tafel

Zijn foto- en gedenkboek is nog sprekend; omringd door gastvrouwen (geisha's) werd hij aan de Japanse tradities en eetgewoonten overgeleverd, bezocht er uiteraard ook de Honda Motor Co.-fabrieken en tentoongestelde nieuwe Honda-tweewielers. Over dit Japans avontuur leverde hij daarna een fraaie exotische kleurendocumentaire af. In 1965 volgden reisreportages over Italië; Gardameer, Verona, Venetië. Een openbare projectie volgde in café Germinal. Samen met andere Assenedse filmers werden later andere reisverhalen in clubverband vertoond met grote publieke belangstelling in restaurant Cardinaal, in parochiaal centrum Sint-Pietershof, later in 'Het Landbouwershuis' bij Kesbeke. Intussen zag zoon Joeri het daglicht in 1965, ook deze zou later een sportieve knaap worden.

In 1967 behaalde een reisfilm over Oostenrijk de 2e ATB-prijs te Leuven. In 1967 kwam hij met dorpsgenoot Rik Ricourt pas tot daverende daden: de beklimming in Oostenrijk van de Grosser Buchstein. De film kreeg als titel '**Klettern im Gesäuse**' (klimtochten in het Gesäuse-gebergte). De film haalde op de provinciale wedstrijd de prijs van de beste sonorisatie, was behoorlijk spannend gemonteerd en haalde uiteraard ook de pers. Hij werd vertoond in zaal Gambrinus.

ASSENEDE TV in wording met Rik RICOURT

Gaandeweg kwam er een bevlogen samenwerking met onderwijzer Rik Ricourt (zie Noot) en kenden zijn filmreportages een hogere vlucht toen hij een eerste dorpskroniek **'ZO LEEFT ASSENEDE 1971'** realiseerde in drie delen, samen anderhalf uur. **1971** was het jaar dat Paul Christiaen (PVV) na een indrukwekkende publiciteitsslag burgemeester werd, wat een politieke aardverschuiving veroorzaakte in Assenede.

Lokale ingrediënten van dit filmprogramma waren: installatie van de nieuwe gemeenteraad in openbare zitting en eedaflegging/ boomplantingsactie/ carnaval met een eerste vrouwelijke prinses Cyrilla en een flauwe carnavalsviering/ viering 50jaar BSP/ bloedgevers en brandweer/ expo Albert Kintziger/ F. Handtpoorter/ gedecoreerden uit de onderwijssector/ fanfare Diederiks/ Romain Vercauter en andere renners/ drie Asseneedse architecten (Colpaert, De Rudder en Mechelinck)/ inhuldiging nieuwe straten. Dit filmprogramma met commentaar van Ricourt was in journalistieke stijl opgevat in die mate dat een maatschappijkritische ondertoon niet geschuwd werd. Dit was nu net het kolfje naar de hand van Ricourt en ook in die zin opgevat 'Een praatje kost maar een prikje...maar heeft wellicht effect!' Het duo wou dus niet zomaar sprookjes van Moeder de Gans brengen!

Naar het eind van deze dorpskroniek werd gepoogd met een technische ingreep een volwaardig geluid-synchroon interview af te leveren en dit greep Ricourt aan om toenmalige actuele politieke discussies te voeren met het schepencollege én de oppositie op de praatstoel. (Op die wijze waren trouwens ook vb. wielrenners geïnterviewd)

N.v.d.r. Het duo REDEL-RICOURT heeft voor het dorp Assenede een voor die tijd uniek audiovisueel archiefdocument (Assenede Panorama 1971) afgeleverd met getuigenissen en verklaringen van politiek mandatarissen over de relevante onderwerpen van 50jaar geleden.

Walter geeft grif toe dat Ricourt moeite had met de aanpak van P. Christiaen als burgervader. Volgens Ricourt zwaaide hij nogal autocratisch de scepter, zonder concertatie van schepenen en liet hij het belang van zijn firma primeren...zodoende kreeg de eerste burger van hem bij wijlen de volle pond,

een tijd dat partijgebonden kranten nog een lokale kritische noot konden laten doorklinken... de krant Vooruit deed dit zeker.

Ricourt zette de burgervader te pronk en te prik want... dubbelzinnigheid troef! Enerzijds schaarde de burgemeester en zijn rode collega's zich vb. achter acties 'Plant een boom' en een groots opgezette wandeling in het krekengebied. In deze dorpskroniek werd deze houding wel geprezen, al volgde als afronding dan weer een filmzicht op het Kleine Geulkreekje (Hollekensdijk) waar de ECA al zijn plastic afval had gedumpt en dreigde te verbranden. De Groenen waren daarop tot een actie gekomen waarbij dit afval door henzelf gedumpt werd in de Leegstraat naast het ECA-gebouw (huidig speelpleintje buitenschoolse opvang) ...dit evenement werd dus ingeblikt en net vertoond na de verfrissende krekewandeling!

Parochieblad 16 april 1972

Het Davidsfonds organiseerde in 1972 een voordracht over Gezinsplanning & Anticonceptie. Pastoor-deken Prosper Debbaut vond dit een té heet hangijzer voor zijn parochie. In het Parochieblad van 16-04-1972 had hij zijn gelovigen verboden deze voordracht van het Davidsfonds bij te wonen. Omdat de filmmakers té uitdrukkelijk melding hadden gemaakt van zijn veto zette dit bij hem alweer kwaad bloed. E.H. Deken liet van zich horen omwille van de ethische inhoud in die film die indruisten tegen de toen geldende roomse moraal, nl. de Encycliek Humanae Vitae (1968). De parochiale kring Sint-Pietershof mocht derhalve niet gebruikt worden voor de volgende filmvertoningen, zodat Redel & Ricourt moesten uitwijken naar andere dorpszalen.

Dit programma was niettemin film-technisch goed onderbouwd, onderhoudend en grappig met items: verheerlijking van het krekenslandschap/ magie en bezwering/ dorpsleven/ boomplanting/ landbouw in de polder/ gehandicaptenzorg in het Meetjesland/ de schilder Dolf Jaspers/ carnavalsviering en -stoet/ de vergulde pil of de steen des aanstoots (gezinsplanning). Volkszanger Walter De Buck had in Assenede een poosje op de Smoutersdijk gewoond en was vertrouwd met dit dorp. In het begin van de film maakte De Buck een wat antiklerikale présence. Je kon moeilijk zeggen dat hij voor 't zingen de kerk uitging...nee, hij stond al buiten de gelovigen op te wachten toen deze de zondagsmis verlieten en hij zong voor hen Geuzenliederen.

Welke zouden die gewraakte filmfragmenten dan wel geweest zijn?

- Een opvallend stukje film over de smeulende vuilnisbelt rond de kreek de Kleine Geul met daaropvolgend een graffiti teeractie (site Van Mele) tegen de milieuverontreiniging door ECA.
- Bezoek en belangstelling door inwoners van Assenede aan de seksshop in Sas-van-Gent, al waren deze niet direct herkenbaar. Aldus de burgervader in een Nederlandse krant: *'Ik heb er helemaal niets op tegen en ik stap er ook weleens binnen en kijk zo'n boekje in, maar wat moeten kinderen daarvan denken?'*

GARNAALFEESTEN 1973 en andere

In 1973 vonden te Boekhoute de eerste Garnaalfeesten plaats. Redel & Ricourt waren present. Een uitgebreide fraaie reportage over voorbereiding en optocht van deze memorabele dag met minister Renaat Van Elslande werd voor 23-11-1974 in zaal Pallieter te Boekhoute aangekondigd als ASSE-BOU8, samen met een reportagefilm uit 1946 over de Garnaalvangst op de Westerschelde (Achiël Van Poecke).

En in 1973 wilde het tweespan alweer een dorpskroniek maken, waarin o.a. het wereldkampioenschap krulbollen ging opgenomen worden, maar het project stakte. Toch rolde nog heel wat uit de camera. Grappig was een reportage waarbij het toenmalig gemeentebestuur alweer nieuwe straten officieel inhuldigde o.a. met Willy De Clercq...terwijl achter hun rug de oppositie de huldiging nog eens ludiek overdeed (o.a. van de Lindekenstraat) en dit tot grote hilariteit. Hierna volgden nog:

-1973 (2 maart): Inhuldiging van een nieuwe weegbrug in de Stationsstraat en het wereldrecord van het grootste brood te Assenede.

-1976: Feestje met de Volksunie in restaurant De Hoek met Pim De Rudder aan de grill

-1978: Viering met de brandweer Assenede

- 1978: Een muziekavond bij Flor Goossens in het Polderhotel & muziekavond in het Diederiklokaal bij Suzanne Neyt.

In 1979 ging Walter als techniker werken in dienst bij firma Van De Calseyde (auto-onderdelen) te Gent, niet lang echter want een eerste hartinfarct velde hem en hij werd later invalide verklaard.

- 1980: A.S. Rieme Ertvelde - Diverse films over atletiekmanifestaties en -prestaties van zoon Joeri

- 1980: 'Kom en trek ten strijde', socialistische actie en stoet te Assenede

- 1982: Voorstelling van het Breughelbier te Assenede

- 1984: Inhuldiging van 'Het Leeuwken', V.U.-herberg aan het Diederikplein.

Later schakelde Walter over naar VHS-video. Het smalfilmen doofde uit ook omwille van de kostprijs. Anno 2020 is Walter mét digitaal fototoestel in aanslag nog altijd druk in de weer en wordt overal gewaardeerd. Nog steeds laat hij niet na allerlei gebeurtenissen vast te leggen en de oude archieffilms over Assenede te koesteren, in samenwerking met vzw VLIET.

'Fotografie da's voor mij het toppunt van genot! Daar leef ik van op, zie!'

Walter Redel heeft als lokale held, net als zijn andere film- en fotokompanen, voor het visueel geheugen gezorgd in zijn dorp!

©Michel Coene – Assenede, 6/10/2020, met goedkeuring van Walter Redel zelf.

BRONNEN

- Wielerhelden uit Groot-Assenede (themanummer) Heemkundig tijdschrift De Twee Ambachten Assenede – april 2012
- Retrospectieve Achiël Van Poecke 1902-1972 – Michel Coene
- Het Nieuwsblad, 28 juli 1952 en andere kranten, niet gedateerd
- Dagblad Vooruit, 20 jan 1973
- Parochieblad Assenede, 16 april 1972
- Het Volk, 18 jan. 1973 en een Nederlandse krant, niet gedateerd.
- In de A.V.S.-uitzending op 20 febr. 2020 onder regie van Janna Heyerick i.v.m. het filmproject 'Naar onze jeugd' kwam naast Michel Coene ook Walter Redel aan het woord over zijn hobby.

Op vrijdag 22 en 29 april 2022 werd in Assenede een hommage gebracht aan Walter REDEL, die overleed op 8 februari 2022. Dit videoprogramma kan nog steeds uitgeleend worden.

Het Assenede van Walter Redel
(1931 - 2022)

Een hommage & retrospectieve door vzw VLIET
Filmreportages uit de Jaren 1960-1970

Vrijdag 22 en vrijdag 29 april 2022 om 20u
CLUB 28 Markt - Assenede
Inkom 5 €
Graag reserveren bij michel@vliet.be

Met de steun van

VLIET vzw - Michel COENE - Ambachten 28, 2020 Assenede